

Te mooi om gezond te zijn

Het gebruik van de zonnebank is een belangrijke oorzaak van huidkanker. Vooral jonge vrouwen lopen extra risico omdat ze op jonge leeftijd extra gevoelig zijn voor de ultraviolette straling. Tot nu toe was het onduidelijk hoe hoog het leeftijdsafhankelijke risico is op een melanoom als gevolg van het gebruik van de zonnebank.

Om deze vraag te kunnen beantwoorden deden Lazovich et al. een patiëntcontroleonderzoek. Hierbij vergeleken ze ruim 600 patiënten tussen 25 en 49 jaar oud, bij wie recent een melanoom was ontdekt. De controlegroep was naar leeftijd en geslacht gematcht.

Vrouwen jonger dan 40 jaar die een melanoom kregen, waren in vergelijking met oudere vrouwen jonger toen ze begonnen met de zonnebank (gemiddeld 16 jaar oud tegenover 25 jaar) en waren vaker onder de hoogtezon geweest (gemiddeld 100 sessies versus 40 sessies). Als een vrouw voor haar dertigste een melanoom krijgt is de kans 6 maal hoger dat ze een voorgeschiedenis heeft van bruinen onder de zonnebank dan vrouwen die op die leeftijd geen

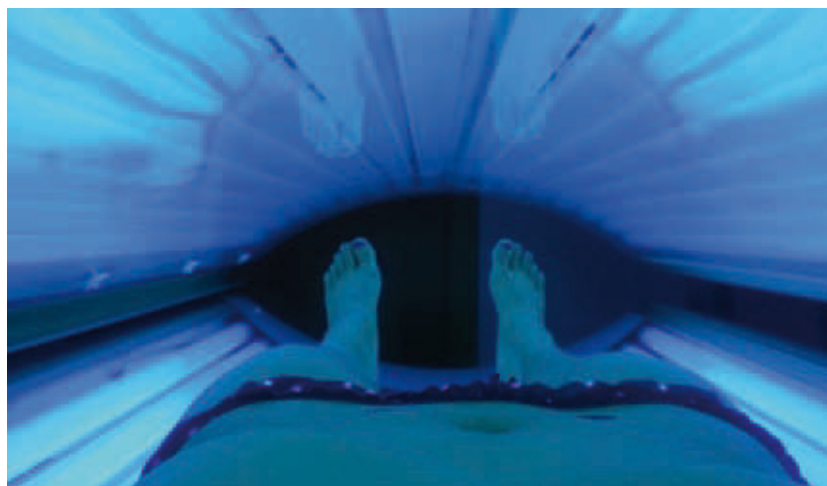

Foto: Alexis O'Toole/Flickr

melanoom hebben. Voor vrouwen van 30 tot 39 jaar met een melanoom is die kans 3,5 maal zo groot en tussen de 40 en 49 jaar 2,3 maal zo groot.

Een ander opvallend verschil is de toename van melanomen op de thorax naarmate vrouwen meer bloot zijn gesteld aan de hoogtezon. Onafhankelijk van de leeftijd neemt de kans op een melanoom toe naarmate de duur en frequentie van het aantal zonnebank-exposities toeneemt. Alle gevonden verschillen waren statistisch significant. Of dit verband ook voor mannen geldt kon met dit onderzoek niet nagegaan worden. Het aantal mannen dat geïncludeerd kon worden was relatief laag, waardoor voor mannen geen statistisch onderbouwde conclusies getrokken konden worden.

Dit onderzoek laat hoge risico's zien

op melanomen bij langdurige, frequente expositie aan zonnebankstraling op jonge leeftijd. Voor vrouwen die al op jonge leeftijd blootgesteld worden aan zonnebankstraling is het risico 6 maal hoger. Mogelijk dat dit risico nog hoger ligt omdat toen het onderzoek plaatsvond een gedeelte van de patiënten al overleden was aan de gevolgen van een melanoom. Bruinen, thuis of in zonnestudio's, komt onder tieners veel voor. Huisartsen moeten hun strak gebruikte tieners er vaker op wijzen dat mooi niet altijd gezond is. ■

Bèr Pleumeekers

Lazovich DA, et al. Association between indoor tanning and melanoma in younger men and women. *JAMA Dermatol.* Published online January 27, 2016. doi:10.1001/jamadermatol.2015.2938

Palliatieve zorg: de rol van de huisarts

Palliatieve zorg wordt nog te veel gezien als zorg tijdens een verwacht levenseinde. De auteurs van een kwalitatief onderzoek betogen dat de fase van palliatieve zorg eerder moet beginnen. De resultaten van dit onderzoek helpen om de taken en de rol van de huisarts in de hele fase van palliatieve zorg te verhelderen.

Belgische onderzoekers bekeken hoe huisartsen, palliatief verpleegkundigen én patiënten de taken en rol zagen van de hulpverleners in het continuüm van palliatieve zorg. Ze interviewden 18 patiënten in de palliatieve fase met een semigestructureerde vragenlijst en

er waren vier focusgroepen met huisartsen en twee met palliatief verpleegkundigen. De onderzoekers namen in hun onderzoek patiënten op met een infauste diagnose, patiënten met COPD GOLD klasse I-IV, patiënten met hartfalen II-IV volgens de NYHA-classificatie en patiënten met dementie met een MMSE tussen 10 en 26.

Het blijkt dat patiënten vinden dat de huisarts in de langere palliatieve fase een belangrijke rol heeft met vier taakgebieden: medisch expert, communicator, gids en iemand die zijn vaardigheden omtrent palliatieve zorg op peil houdt. Huisartsen en verpleegkundigen herkennen zich in deze rol.

Wat leren we in Nederland van een dergelijk onderzoek? We kunnen terecht zijn op hoe wij onze palliatieve

zorg geregeld hebben. Met anticiperende palliatieve zorg, goede euthanasiewetgeving en hospices waar patiënten zo nodig kunnen worden opgenomen om te sterven. Belangrijk verbeterpunt blijft natuurlijk dat we ons realiseren hoe belangrijk het is het begin van het palliatieve traject te markeren, dat palliatieve zorg eigenlijk begint zodra een infauste diagnose is gesteld en dat palliatieve zorg nog te veel gekoppeld wordt aan patiënten met terminale kanker. Wij huisartsen hebben een belangrijke rol in het palliatieve traject, ook aan het begin van dat traject. ■

Wim Verstappen

Beernaert K, et al. Family physicians' role in palliative care throughout the care continuum: stakeholder perspectives. *Fam Pract* 2015;32:694-700.